

Factors que influeixen en la durada de les afiliacions sindicals

12/2014 - **Sociologia.** A Espanya, on els treballadors no necessiten estar afiliats per obtenir els beneficis de la negociació col·lectiva, un dels principals problemes que afecten els sindicats és la retenció dels seus afiliats. Un estudi ha dut a terme una anàlisi de supervivència per a Comissions Obreres, i ha observat una pluralitat de situacions, així com un augment en la intensitat de l'afiliació de breu durada, lligada a contractes temporals i a treballadors d'empreses sense companys afiliats, situacions que afecten especialment joves, immigrants i treballadors de sectors concrets.

Un dels problemes actuals més importants que afecten els sindicats és el de la retenció dels treballadors que s'hi afilien. Aquest article analitza aquesta qüestió per a un dels principals sindicats d'Espanya, Comissions Obreres (CCOO), a partir d'una anàlisi de supervivència. Aquesta és una tècnica estadística que permet conèixer la durada esperada de l'afiliació, així com els moments temporals amb més risc de desafiliació, associat a característiques personals, laborals i sindicals.

Els resultats de l'anàlisi portada a terme mostren una creixent intensitat de l'afiliació de breu durada, que conviu amb altres afiliats que mantenen trajectòries de més fidelitat. Els treballadors que mantenen estades curtes en l'afiliació són sobretot aquells que tenen contractes temporals i que treballen en empreses sense altres treballadors afiliats. Això afecta especialment joves, immigrants i treballadors dels sectors del comerç, la construcció, l'hostaleria i més en general de les petites empreses. En contrast, els treballadors de la indústria i dels àmbits en els quals hi ha més presència sindical acostumen a tenir trajectòries afiliatives més estables i de llarga durada. Per posar un exemple, els treballadors de fins a 30 anys van representar el 8% de l'afiliació a CCOO l'any 2010, si bé durant el mateix any van suposar el 70% de les altes i el 60% de les baixes.

La durada de l'afiliació sindical es pot associar, doncs, a la segmentació del mercat de treball; però no només a aquest factor. La vulnerabilitat laboral i l'absència de sindicat en l'entorn expliquen una elevada rotació afiliativa; durada de l'afiliació que pot ser molt breu si no es resol el problema que ha motivat la decisió de donar-se d'alta al sindicat o no es percep la utilitat de l'afiliació.

Més enllà d'una dualització entre treballadors estables amb afiliació de més llarga durada i treballadors temporals amb etapes breus d'afiliació, l'anàlisi portada a terme mostra una pluralitat de situacions. Per exemple, les dones treballadores conformen un grup heterogeni; per a aquelles que tenen estudis superiors i que treballen en el sector públic o en serveis financers, el cost de l'afiliació és moderat si es compara amb aquelles altres dones, en general més joves o més adultes, que treballen en serveis poc qualificats i amb poques o nul·les perspectives de millora professional. Els immigrants es poden comprometre més fàcilment amb el sindicat si al seu país d'origen ja hi estaven afiliats o bé si altres compatriotes seus estan afiliats. El contacte amb el sindicat a través d'amics i familiars pot explicar que alguns treballadors joves amb elevada inestabilitat temporal, del segment secundari del mercat laboral, s'afiliïn i es mantinguin afiliats i altres no.

Tenir present aquesta diversitat de situacions i percepcions és important per als sindicats, particularment en un context institucional com el d'Espanya, en el qual, i a diferència d'altres països europeus, els treballadors no necessiten estar afiliats per obtenir els beneficis de la negociació col·lectiva.

Ramon Alós

Departament de Sociologia

Vidal, Sergi; Alós, Ramon; Jódar, Pere; Beneyto, Pere. [Membership duration in a Spanish union: a Survival analysis](#). *Economic and Industrial Democracy*. 2013. doi: 10.1177/0143831X13489358.